

Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet
Svetniški klub samostojnih svetnikov
Krekov trg 10, 1000 Ljubljana
t: 01 306 45 45
sksam@ljubljana.si, www.ljubljana.si

Številka: 020 – 23/2023 - 4

Datum: 25.10.2023

Mestna občina Ljubljana
Mestni svet

ZADEVA: Pobuda Mestni upravi, da izvede vse potrebne aktivnosti za ponovno izvajanje organiziranega prevoza v šolo in iz šole za učence s posebnimi potrebami

PRIPRAVIL: Aleš Primc, mestni svetnik stranke Glas za otroke in družine

NASLOV: Nesprejemljiva diskriminacija otrok s posebnimi potrebami in njihovih družin ter predlog za ponovno izvajanje organiziranega prevoza v šolo in iz šole za učence s posebnimi potrebami

POROČEVALEC: Aleš Primc, mestni svetnik stranke Glas za otroke in družine

PRISTOJNO DELOVNO TELO:

PREDLOG SKLEPA:

»Mestni svet Mestne občine Ljubljana:

- zaradi nujne potrebe mnogih otrok s posebnimi potrebami ter njihovih družin,
- zaradi zagotovitve ustavne pravice do izobrazbe in šolanja (57. člen Ustave RS),
- zaradi zagotovitve pravic invalidov in oseb s posebnimi potrebami (52. člen Ustave RS),
- zaradi nedopustnosti diskriminacije (14. člen Ustave RS)
- na podlagi 4. in 5. odstavka ter v povezavi s 6., 7. in 8. odstavkom 56. člena Zakona o osnovni šoli

daje pobudo Mestni upravi Mestne občine Ljubljana, da izvede vse potrebne aktivnosti za ponovno izvajanje organiziranega prevoza v šolo in iz šole za učence s posebnimi potrebami.«

Aleš Primc
mestni svetnik stranke
Glas za otroke in družine

Priloga:

- Predlog sklepa

Na podlagi 29. in 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 31/21 – uradno prečiščeno besedilo) Poslovnika Mestnega sveta (Ur. l. RS, št. 31/21) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na seji Sprejel

sklep o

pobudi za ponovno izvajanje organiziranega prevoza učencev s posebnimi potrebami v šolo in iz šole

»Mestni svet Mestne občine Ljubljana:

- zaradi nujne potrebe mnogih otrok s posebnimi potrebami ter njihovih družin,
- zaradi zagotovitve ustavne pravice do izobrazbe in šolanja (57. člen Ustave RS),
- zaradi zagotovitve pravic invalidov in oseb s posebnimi potrebami (52. člen Ustave RS),
- zaradi nedopustnosti diskriminacije (14. člen Ustave RS)
- na podlagi 4. in 5. odstavka ter v povezavi s 6., 7. in 8. odstavkom 56. člena Zakona o osnovni šoli

daje pobudo Mestni upravi Mestne občine Ljubljana, da izvede vse potrebne aktivnosti za ponovno izvajanje organiziranega prevoza v šolo in iz šole za učence s posebnimi potrebami.«

Župan Mestne občine Ljubljana

Zoran Janković

Obrazložitev

Pobude za ponovno izvajanje organiziranega prevoza za učence s posebnimi potrebami v šolo in iz šole

Pravni temelj

Pravni temelj za sprejem sklepa s pozivom za ponovno uvedbo organiziranega prevoza učencev s posebnimi potrebami v šolo in iz šole so 14., 52., in 57. člen Ustave RS, 56. člen Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo), ter 27. in 29. člen Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo in 15/12; v nadaljnjem besedilu: statut). 14. člen ustave prepoveduje diskriminacijo, 52. člen ustave določa pravico invalidov, 57. člen Ustave določa obveznost države da ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo izobrazbo. 56. člen Zakona o osnovni šoli določa pristojnost občine in načine za zagotavljanje prevoza učencev s posebnimi potrebami. Drugi odstavek 29. člena statuta določa, da ima mestni svet svoj poslovnik, s katerim podrobneje ureja način dela, postopek odločanja in razmerja do drugih organov MOL. 27. člen Statuta Mestne občine Ljubljana določa, da Mestni svet »odloča o drugih zadevah, ki jih določa zakon, ta statut ali drug predpis, ter o zadevah, za katere ni pooblaščen drug organu«.

Razlogi in cilji, zaradi katerih je akt potreben, ter ocena stanja

S strani občine organiziran prevoz učencev s posebnimi potrebami v šolo in iz šole je ustavna in zakonska pravica. Izhaja iz 14., 52. in 57. člena Ustave ter iz 4. in 5. odstavka v povezavi s 6., 7. in 8. odstavkom Zakona o osnovni šoli, predvsem pa iz nujnih potreb, ki jih imajo mnogi otroci s posebnimi potrebami ter njihove družine.

Otroci s posebnimi potrebami v Ljubljani so s 1. septembrom 2023 ostali brez organiziranega prevoza v šolo in iz šole. O tem so me obvestili starši, zadeva je bila tudi medijsko izpostavljena npr. (<https://www.dnevnik.si/1043031610>). Staršem in medijem je bilo pojasnjeno, da je razlog za to v neuspelem javnem razpisu, na katerega se ni prijavil noben ponudnik. Da se ni prijavil noben ponudnik, je bilo jasno 20.7.2023. To pomeni, da je bilo dovolj časa, da se do začetka šole izvede nov razpis ali da se drugače izvede organizacija prevoza, npr. preko Ljubljanskega potniškega prometa.

Ne seji Odbora za predšolsko vzgojo in izobraževanje dne 19.9.2023 je Marija Fabčič, vodja oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje MOL, povedala, da novega razpisa še ni bilo in se ga tudi ne načrtuje, ter da bodo starši dobili brezplačno urbano za prevoze z mestnim prometom oz. plačano kilometrino 0,21 EUR/km. To je potrdil tudi Zoran Jankovič na 7. seji Mestnega sveta dne 25.9. 2023.

Marija Fabčič je na zgoraj omenjeni seji Odbora za predšolsko vzgojo in šolstvo poudarila tudi, da bo dejstvo, da ne bo več organiziranega prevoza učencev s posebnimi potrebami, prispevalo k večji socialni inkluziji (vključenosti) učencev s posebnimi potrebami ter njihovi večji samostojnosti. Poleg tega je izpostavila, da je pri izvajanju prevozov prihajalo do napetosti med starši in izvajalci. Izpostavila je tudi, da MOL nima zakonske obveznosti zagotavljanja organiziranega prevoza otrok s posebnimi potrebami v šolo in iz šole ter da se vsi starši razen enega primera, kjer se še dogovarjajo, strinjajo s tem, da ni več organiziranega prevoza učencev s posebnimi potrebami v šolo in iz šole.

Dne 20.9.2023 sem posredoval pisno svetniško pobudo, na katerega je Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje poslal odgovor št. 90000-12/2023-71 z dne 10.10.2023. V odgovoru je zapisanih nekaj navedb Marije Fabčič iz omenjene seje Odbora za predšolsko vzgojo in izobraževanje, poleg tega je iz odgovora razvidno, da:

1. je Mestna občina Ljubljana postavila take razpisne pogoje, da jih v Sloveniji samostojno ne izpolnjuje noben ponudnik taxi prevozov, (kar pa seveda ne pomeni, da prevozov učencev s posebnimi potrebami v šolo in iz šole ni sposobno izvesti več ponudnikov ali pa Ljubljanski potniški promet);
2. je bila odločitev o ukinitvi organiziranega prevoza učencev s posebnimi potrebami in njihova usmeritev »na redne linije mestnega potniškega prometa« sprejeta na predlog Centra Janeza Levca, ki je presodil, »da so učenci tega zmožni«.

Tako stališče Centra Janeza Levca, kot je navedeno v odgovoru Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje, me je presenetilo, saj sem od inštitucije, ki je v vsakodnevem stiku z učenci s posebnimi potrebami in njihovimi družinami, pričakoval več vpogleda potrebe otrok s posebnimi potrebami in njihovih družin. Zato sem se kot mestni svetnik obrnil na vodstvo Centra Janeza Levca in od ravnatelja zaprosil odgovor, kakšno je njihovo stališče do ukinitve prevoza učencev s posebnimi potrebami v šolo in iz šole. Iz odgovora veje precejšnja mera previdnosti, da se Center Janeza Levca ne bi zameril Mestni občini Ljubljana, vendar pa je v odgovoru, ki sem ga prejel od ravnatelja Mateja Rovška, pomemben stavek: »Naše izkušnje kažejo, da je večina učencev s spremljevalcem ali brez zmožna uporabljati javni prevoz, enako pa kažejo, da nekateri učenci kljub prilagoditvam, ne bodo nikoli samostojno uporabljali javnega prevoza.« Ta del odgovora je strokovno korekten in je nekaj povsem drugega kot stavek v odgovoru na mojo svetniško pobudo: »Šola je podala predlog, da se učence usmeri na redne linije mestnega potniškega prometa, saj presodila, da so učenci tega zmožni«.

Razprava o problematiki organiziranega prevoza otrok s posebnimi potrebami je potrebna zaradi osvetlitve problematike potreb družin s posebnimi potrebami, kar bo privedlo do večje inkluzije družin, ki imajo otroke s posebnimi potrebami na ravni Mestne občine Ljubljana.

Ob tem je potrebno upoštevati tudi vidik mater in očetov otrok s posebnimi potrebami ter njihovo usklajevanje poklicnega in družinskega življenja. Predstavljajte si, da mama ali oče pripeljeta otroka z avtobusom v šolo iz drugega konca Ljubljane, potem se z avtobusom odpravita spet na drug konec Ljubljane v službo in to ponovita popoldne. Obakrat v prometnih zastojih. Mama ali oče lahko na ta način na dan izgubita tudi več kot 4 ure. Zavedati se moramo, da je lokacij šol za otroke s posebnimi potrebami veliko manj kot za ostale otroke in je v konicah lahko pot iz enega konca Ljubljane do drugega dolga tudi veliko več kot eno uro.

Dejstva:

- Name se obračajo starši, ki so zelo prizadeti zaradi ukinitve organiziranega prevoza in jim je zaradi tega onemogočeno usklajevanje družinskih in službenih obveznosti. Se pravi, da za ukinitve prevoza učencev s posebnimi potrebami v šolo in iz šole ne more biti argument domnevna nezainteresiranost staršev za organiziran prevoz otrok s posebnimi potrebami v šolo in iz šole.
- To, da občina nima zakonske obveznosti do zagotavljanja organiziranega prevoza otrok s posebnimi potrebami v šolo in iz šole, ne drži, saj je iz 52. in 57. člena Ustave, iz 4. in 5. člena ter v povezavi s 6., 7. in 8. členom 56. člena Zakona o osnovni šoli izhaja, da je organiziran in ne zgolj brezplačen prevoz dolžnost občine. Če ne bi bilo tako, organiziranih prevozov brez zakonske podlage že do sedaj (osebno vem, da so se izvajali vsaj zadnjih 14 let) ne bi bilo mogoče izvajati.
- 4. odstavek 56. člena Zakona o osnovni šoli nalaga, da se osnovna šola, starši in občina **dogovorijo** o načinu prevoza. Se pravi to določilo zahteva dogovor in ne politike izvršenih dejstev, ki jih morajo mame in očetje zgolj sprejeti.
- Odrekanje pravice do organiziranega prevoza v šolo in iz šole za otroke s posebnimi potrebami pomeni diskriminacijo na podlagi osebne okoliščine invalidnosti, ki je izrecno prepovedana s 14. členom Ustave RS.
- Argumentacija, da bo ukinitve organiziranega prevoza oseb s posebnimi potrebami prinesla njihovo večjo socialno inkluzijo, bi morda lahko veljala v manjšem obsegu v primeru otrok, ki so sposobni vožnje z avtobusom ter si starši glede na svojo službo časovno to lahko privoščijo. Tudi dolgi potovalni časi ljubljanskega potniškega prometa in vsakodnevni prometni zastoji k temu ne pripomorejo. Kar se tiče argumenta povečane samostojnosti, pa to sploh ne drži. V primeru, da gre otrok s starši na avtobus ali pa ga vozijo v šolo starši z avtom, bosta ta samostojnost pa tudi njegov občutek samostojnosti manjša, kot pa če gre otrok samostojno brez staršev v šolo z organiziranim prevozom.
- Organiziran prevoz otrok s posebnimi potrebami je dolgoletna praksa in je s tem postal pridobljena pravica, tudi če to ne bi bila ustavna in zakonska pravica, in je tudi v tem pogledu Mestna občina samovoljno ne bi smela odvzeti.
- Imam sina, ki je učenec s posebnimi potrebami, vendar zanj nikoli nismo in tudi nimamo namena uporabljati organiziranega prevoza v šolo in iz šole. S tem želim odstraniti vsako pomisel, da si prizadevam za rešitev tega problema, zaradi osebnih koristi.

Ljudem, ki nimajo izkušnje življenja z osebo s posebnimi potrebami, je morda težko razumeti, kakšne so specifične potrebe oseb in družin s posebnimi potrebami, vendar pa bi razumnim odločevalcem že samo dejstvo, da gre za osebe s posebnimi potrebami, moralo nakazovati na to, da gre za oviranosti različnih vrst, ki zahtevajo posebne prilagoditve in posebno organizacijo ter več ponujenih možnosti. Prav je, da imajo vsi otroci, ki hodijo v osnovne šole organiziran prevoz v šolo in iz šole, če ga potrebujejo, prav tako pa ga potrebujejo tudi otroci s posebnimi potrebami. Diskriminacija med njimi v tem pogledu je povsem nedopustna in moralno neodgovorna. Glede na to, da se zdi, da na MOL manjka pristnega razumevanja potreb družin, v katerih živijo osebe s posebnimi potrebami, bi bilo dobro, da bi se na oddelku, ki pokriva to področje, zaposlilo vsaj eno mamo ali očeta s tovrstno družinsko izkušnjo.

Organiziran prevoz otrok s posebnimi potrebami v šolo in iz šole je njihova pravica, ki je bila spoštovana in se je izvajala dolgo časa ter je omogočala mnogim družinam usklajevanje družinskih in službenih obveznosti. To je pri družinah z otroki s posebnimi potrebami velikokrat zelo zahtevno. To zagotavljam iz lastne izkušnje. Poleg tega so šole za osnovnošolce v rednih osnovnih šolah bolj ali manj enakomerno razporejene po celi občini, lokacije šol za otroke s posebnimi potrebami pa so zgolj na nekaj lokacijah v mestu.

Ukinitev organiziranega prevoza otrok s posebnimi potrebami je nezakonita, nedopustna ter predstavlja diskriminacijo otrok in staršev otrok s posebnimi potrebami. Ukinitev organiziranega prevoza otrok s posebnimi potrebami v šolo in iz šole je neodgovorna za najbogatejšo občino v Sloveniji s 532 mio EUR proračuna in je moralno nesprejemljivo varčevanje na najranljivejših otrocih in družinah.

Na podlagi zgoraj navedenih obrazložitvev je sprejetje predlaganega sklepa in ponovna uvedba organiziranega prevoza otrok s posebnimi potrebami v šolo in iz šole nujna.

Aleš Primc

mestni svetnik stranke
Glas za otroke in družin